



## Äthör thiin köc nyöuth të yë köc kë rën ngöt ku cuët kë Bictöriä

të yë kuöm victoriä piër dä aköl aköl äyë göt. yëen äläu ku bä köny të gëd yëen riën ku piiny bë cuët Intikäbät yë Bictöriä.

### Gät rën Intikäbät yiéc

Gät rën Intikäbat rën bä cuët yëen yë cöl äluël wëdu- yë ngä bä kuäny ku bë lö jäm riën ku Mäjilith Pëdräl (Federal), ku Iklim (State) kujälä Äkuumä thiig kör Bai (Local levels of Governments).

Kuat Äkuumä äläng riël lëu bë yëen yë yöng yëen kujälä Äkuudu.

Të wicyëen bä cuët Äkuumä Pëdräl, Iklim kujälä Äkuumä Mäjilith Bai, köng rën ku gät piny äpëth Äthör cuët yiéc. Äthör Intikäbät ëyä Äthör cirën kujälä unuän pën dun cëng gät thën.

### Bä riën kiä gät piny kädë?

Gät rën piny ëkë puöl yic, kukë kë yëen riën ku gät piny kën yic tög ku cuädë Pedräl, Iklim kujälä Äkuumä thiik kör kë.

Këwic bälöi yë bä pörm rën thiöng ku bä dhög. Pörm kë ätöu wëbsitë VEC yiéc.

Pörm äyë kë yök Mäktäb bustä, thuung cölës, ku Mäktäb VEC yiéc.

Ku tög äläu bëtuøj yëen të cöl yëen öök tën 131 832 (ku 9209 0119) të wëc yëen rään bë wäär thög.

### Bëmäjë yëen yiën gät rën?

Ëyëen. äläu bë majë yëen të yëen

- Rään Äuthrälä,
- Të yëen näng ruön 18 ku tükäc
- Të cë yëen reël pëndun cëng ëmënë təcëed pën tög.

Pörm löi thög ä töu wëbsitë VEC të nëng yëen rään nëng kë jör yëen ciit kë tö piny kënë. Ku äläu bä VEC cöl 131832 (ku [täwë nimrä] të wicyëen rään bë wär thög)

### **kunää të këyën ëlëu bälö tëyë köc cuët thën?**

Yëen lëu bā riën ku gõt kë yën rään biä cuët bustä të yën yëlëu bāët të bi köc cuët äköl Intikābāt. Ku yëen äläu bälöi yën kënë ku bāyā cuët bustä të

- Të cieng yëen të ciit kilömëtrë 20 kë të yë köc cuët thën
- Të tuëny yëen, ku të nëng rään tuāny muk
- Të nëng yëen jiong dun yë pëen cuët äköl cuët yiëc.
- Të mëjë yëen run kë thiëc dööt.
- Të yëen ä rään cië təc pën köc tuāny, ku
- Të cië gõt rën kë rään cuët muöny yiëc, ku
- Të cië run ku yā 70 ku të kəc Të cië yëen ä rään cië gõt kë rään bëyā cuët bustä, Äthör yë köc cuët ä byā tuöc yëen të cië kuëny köc kääj thög köj.

### **Kunä të cieng yën äer wälä yën äkëny, Yën äläu bā riën ku gāt piny bāyā rään cuët äëer**

- Të cië yë gāt piny ku yëen wic bā këny pëi kā diäg bë bën kënë, ku yëen wic bā dhug Authrāliä run kā dhëtëm bënë kënë
- Të cië gāt piny ku jöl jäl Authrāliä ku yëen kë run kā dhiäg thöl, ku yëen wic bā dhug Authrāliä yë run kā dhëtëm bë bën kënë, ku
- Të cieng yën äer ku kë kang gõt rën.

Gāt rën bāyā cuët äer äyë nuöth nädë kë yëen biä lö cuët yiëndhu cönthul Authrāliä töu äëer, äyë bā thiëc ku biä cuët bustä.

### **Kunä të cië yëen ëwic bi unuän diä bëliëu Äthör cuët yiëc wëd tied röd?**

Yëen äläu bā täläbu yë rään cuët thiään yiëc, të ngic yiën yëen të yök riën ku Äthör cuët yiëc kë tëö yëen ku päändu të rəc. Bā yë rën gõt thiään äyë nuöth nädë unuän du kë cië bi nuöth äthör cuët kök biä gõt äköldë.

### **Kunä ciën nhöm bāi ku yën ciën nhöm unuän tög ngic?**

Äläu bā täläbu ku gët riën ku kë yën rään ciën nhöm unuän ngic.

### **Gāt rën cuët Intikābāt mäjlith Bāi:**

#### **Cëä gõt rën ku bā cuët?**

Yëen äyë guä gõt rën Äkuumä Intikābāt:

- Të rën ku Äthör Pëdëräl kujälä Äthör Ikilim ku cieng unuän pën ngöt cëng, ku
- Të nëng yiën pën ädöny du wuud cuët köc thën ku yiën äcë cieng thën, ku yiën ä töu rën tuëng, äyë rën ku äkëk buöth rën töu tuëng Äthör ajuër mäjlith yiëc, äyë
- Të cië yiën thiëc bë yië gõt rën mäjlith yë pënë (Ting piny)

## Yiën äläu bëyë göt rën të cië run kun dhiëd yiën ët 18, ku

- yiën äcë räan Äuthräliä ciëng ku yië cuët piny äjuër wuud yië köc cuët thën kënë, ku
- Yiën yë cuët piny äjuër pën ciëng ku yiën ciën nhöm të dët yë yiën cuët thën yë wuud cuët köc thën kënë, të ciid yiën räan ruöp dukän yiëc, ku cië göt rën Äthör äjuër Mäjilis yiëc ku yë thön Athör äjuër, äyë yiën nëng Äthör cië räan neng nhöm bai yë gäm bãyä cuët tädën; äyë
- Të yë yiën ä Mudir (Director) äyë katëb thërikä (Company secretary) ku thërikä kënë yë cuët piny äjuër wuud yë köc cuët thën, ku yiën äciën nhöm tädët cië yë göt cuët yiëc wuud kënë yiëc

Jämë kë köc mäjils dun bai të yiën röd yök kë nëng lui kë yiën käm wël töu nhiäl kë

### Yë ngä yiën läu bëiëk mälumät intikäbät?

VEC äcë thiäthä muöny (privacy policy) rën bë mälumät Intikäbät kujälä muöny mälumät köc cuët tiid.

Gänun Intikäbät ruön 2002 (Bictöriä) äwic VEC bë mälumät Intikäbät cöl ätöu kë köc kë thië (stäkëhölërs) köc ciid äkuudh thiäthiä (political parties), köc Bärlämän ku köc kääj.

Gänun Intikäbat kënë äyä äcë VEC cöl ä löi mälumät bik töu kë köc ngic thöög kujälä Munädhämät (Organizations). Kënë äläu bë röd löi të cië, yië tiing älä gëm Mäumät kë yëë bën thiëk yë tiied Mälumät muöny räan tög

Köc kujälä munädhämät (Organizations) cië kë gäm mälumät gëd rën Intikäbät äcë göt rën wëbsitë VEC yiëc. Köc cuët ku äcë cëwic rën kën bë kë tuöl Äthör kënë yiëc piäl guöb äläu biig thiëc ku göt kë yë köc bë cuët muöny yiëc.

### Cuët cuët intikäbät yiëc

Të cië yë göt rën bä cuët, këyë dhiëng cuët Intikäbät Pëdräl (Federal), Iklim (State) kujälä mäjilith Bai (Local Council). Të këji yiën cuët wët ciën yic yiëth, yiën läu bë yië kum gäramä. Köc cië puöl big cuk cuët äyä köc cië köc Authräliä kujälä köc cië nëng ruön 70 ku tükäc.

### Inikäbät pëdräliä

Cuët pëdräl äyä aköl sëbit ku kë Äkuud intikäbät Authräliä (AEC) yiën yë löi. Intikäbät äläu bë löi äköl cië tåg ërun kä diäng bë buödh

Bärlämän pëdräl Authräliä äcë tög yiëc ööd Bärlämän kä röu- öön köc cië kuäny wuöd kën (House of Representatives) äyë cöl öön kör äyä) ku öön thënatë (Senate) äyë cöl öön diit äyä).

### **Yë ngä bä cuët?**

Yiën bë cuët pëdräl rën bä kuëny rään dun bë jame riën ku öön diit kujälä öön thëenate yiëc.

Äuthräliä acë tög yiëc tē ciit ööd 150 ööd köc jāmē rën wuöd. kām ööd kē, Bictōriä ēkuëny rään 37 biig lui run kā dhiäg.

Tē cuët köc pëdräl, kē köc Bictōriä kā kuëny köc kā dhētēm 6 kām thënätör (Senators) thiär ku röu 12 ku bë kē lui run kā dhētēm 6.

### **Intikäbät wiläyā**

Intikäbät wiläyā äyē kē löi tuöm run kā nguän äköl sēbit cēin pën thiär ku tög, ku köc yē löi ä köc VEC. Intikäbät Wiläyā äbē bën töu ruön 2010 kujälä ruön 2014.

Bärlämän Bitōriä acë tög kën yiëc 88 mäjlith märäkith thiig kör (Legislative Assembly) cöl öön kör (Lower House) ku mäjlith kā 8 mäjlith diit cöl öön diit (Upper House) Äkälim.

### **Yë ngä bä kuäny?**

Yëen yē cuët wiläyā rën bä kuëny rään tög bë jāmē riën ku öön kör yiëc (Legislative Assembly). Kujälä köc kā dhiëc bë jāmē riën ku mäjlith Al-täshrei (Legislative Council). Mäjlith kënë yē lui run kā nguän.

### **Intikäbät mäjlith Bäi**

Bictōriä änëng yiëc mäjlith wuud 79 (Municipal councils). Intikäbät kën äyē röd löi te ciē run kā nguän thög äköl thēbit pën thiär ku tög. Mäjlith dun Bai äläu bë löjē tē dën bë köc cuët thën yē bustä äyē bë köc bën lö cuët.

### **Yë ngä bä cuët?**

Yëen yē cuët mäjlith Bäi rën bä kuëny Bäny Majlith (Councillor or councilors) wuöt (Ward) kun, äyē cöl (municipality) äyā bë jāmē riën ku mäjlith yiëc tē ciit run kā nguän. Gëu mēlbun, yiën bë cuët thën äyā tēnē määfith ku kujälä rään buöth yē cög (Lord Mayor and Deputy Lord Mayor).

Wuöd kök töu Bictōriä äkiējē tög yiëc, äyā Wuud Intikäbät tōng diit (one big electorate). Ku Kök acë kē tög yiëc biigä wuot ääun Intikäbät thiig kör (Several smaller electorates). Äkuën köc bä kuäny kē kujälä köc wic biig ääun kē thiōng äyā wēdhiär (Minister) äkuumä Bäi yiën kē cääk.

## Wic bā kök juëc ngic?

Të wic yiën yëen të diit bā ngic të yë gäd röd rën bā cuët Intikäbät pëdräl, wiläyā kujälä Äkuumä mäjlith Bāi, ku yiën wic bē yë kuöny wër thög, kē yuöbē 9209 0119.

Ku dhël däët jāmē kē öök tēnē kēnē:

Äkuud Initikäbät Bictöriä  
öön äkäth 8, 505Gëek Cöllin kör  
Mëlbön Bictöriä 3000

Ku yiën lëu bā öök cöl 131832  
+613 9299 0520 (të liu yëen Authräliä)  
9299 0570 Tëläpönē gäd (tēnē köc cē ping)

Të wic yiën bā köj rën bē yiën lö öön koc jāmē rën käcku kēn, ku thēnāte Intikäbät pëdräl yiëc, cöl AEC tëläpönē kēnē: 13 23 26  
äyē cyā nhiär bā nēem wëbsitē [www.aec.gov.au](http://www.aec.gov.au)

Rään wic bē köj lö öön diit äyē öön kör Intikäbät wiläyā äyē lö mäjlith Bictöriä ädhing jāmē kē köc VEC.